

prima instanță: C. Ursachi
instanța de apel: I. Cimpoi, A. Gavriliță, N. Simciuc,

DECIZIE

07 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de către societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea pe acțiuni „Alet” împotriva lui Alexei Dolganiuc, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” privind obligarea restituirii documentelor,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel declarată de societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”,

c o n s t a t ă:

La 19 octombrie 2015, societatea pe acțiuni „Alet” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexei Dolganiuc, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” solicitînd obligarea restituirii documentelor privind organizarea, evidența, funcționarea, inclusiv și documentele contabile ale societății pe acțiuni „Alet”, acte care se aflau în încăperea închiriată din imobilul amplasat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 12 A.

În motivarea acțiunii a reiterat că la 11 octombrie 2004 entitățile comerciale societății pe acțiuni “Articole Betonate” și societatea pe acțiuni „Alet” au încheiat contractul nr.1 de sub locațiune.

Susține că obiectul contractului de sub locațiune constituie încăperea cu suprafața de 20 metri din bunul imobil situat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 12A, bun care aparține cu drept de proprietate societății pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” fapt confirmat prin adeverința de privatizare nr. 19/03 din 13 februarie 2001 și actele de constituire ale societății.

Menționează că la 17 februarie 2005, societatea pe acțiuni „Alet” a fost impusă să părăsească clădirea, unde avea sediul juridic, iar ulterior i s-a in

După o perioadă de așteptare, a fost posibil accesul în bunul imobil situat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 12A, însă odată cu revenirea în încăperea închiriată s-

a constatat faptul dispariției documentației privind organizarea, evidența și funcționarea inclusiv și documente contabile ale societății pe acțiuni „Alet”.

Indică că, societății pe acțiuni „Alet” i-au fost aplicate mai multe interdicții de către organele de stat competente, cum ar fi sechestre asupra conturilor bancare și sancțiuni administrației societății, iar ca consecință societatea a fost în imposibilitatea să-și desfășoare normal activitatea prevăzută de statut și să-și onoreze obligațiile față de angajați și parteneri.

Menționează că pe rolul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău se examinează cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” împotriva lui Alexei Dolganiuc cu privire la restituirea documentelor societăților comerciale (inclusiv a SA „Alet”) care sunt deținute în prezent de către acesta. Din conținutul cererii de chemare în judecată se demonstrează că Alexei Dolganiuc reține documente contabile, de evidență, organizare a mai multor societăți comerciale care au avut/au sediul juridic pe str. Bucuriei 12 A.

De asemenea la Procuratura mun. Chișinău se află spre examinarea plângerea penală depusă de proprietarul bunului imobil din str. Bucuriei 12A – societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” împotriva lui Alexei Dolganiuc privind ocuparea samavolnică a imobilul sus menționat.

Din informațiile furnizate de către societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”, toate actele demonstrează că Alexei Dolganiuc a ocupat încăperile din imobilul de pe str. Bucuriei 12A, birouri care erau folosite de mai mulți locatari, inclusiv și societatea pe acțiuni „Alet” și în interiorul căruia au fost documentele societății.

Invocă că situația descrisă a generat diferite probleme în ceea ce privește activitatea societății precum și imposibilitatea de a satisface cererile angajaților care la moment solicită eliberarea actelor ce confirmă perioada de activitate în cadrul societății, acte care sînt necesare persoanelor spre a fi prezentate la organele de stat pentru a fi calculată pensia pentru limita de vîrstă și a beneficia de alte facilități.

Precizează că prin hotărîrea judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014, s-a admis cererea Procuraturii mun. Chișinău în interesele lui Ion Duhaniuc și Vasile Cotun și s-a obligat societatea pe acțiuni „Alet” să elibereze certificatele cu privire la venitul asigurat pe numele lui Ion Duhaniuc pentru perioada 11 august 1978-31 decembrie 1997 și pe numele lui Vasile Cotun pe perioada 1980-aprilie 2005.

Din cauza faptului că Alexei Dolganiuc a reținut fără nici un drept și nu a restituit documentele privind organizarea, evidența, funcționarea, precum și documentele contabile ale societății pe acțiuni „Alet”, care deținea astfel de documente în imobilul amplasat în mun. Chișinău, str. Bucuriei, 12A, ultimei i-a fost încălcat și lezat dreptul de proprietate, societatea fiind în imposibilitate să dispună în mod liber de bunurile sale și a folosi documentele după destinație, astfel fiind cauzate prejudicii considerabile în sarcina societății.

Prin hotărîrea judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 01 februarie 2016 s-a respins acțiunea înaintată de societatea pe acțiuni „Alet”, ca fiind tardivă și neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea hotărîrii primei instanțe la 31 mai 2016, societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a declarat apel, solicitînd repunerea în termenul pentru declararea cererii de apel, admiterea apelului și casarea hotărîrii judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 01 februarie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea înaintată de societatea pe acțiuni „Alet” să fie admisă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 s-a respins cererea apelantului societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” privind repunerea în termen a apelului, ca fiind neîntemeiată și s-a restituit cererea de apel, ca depusă în afara termenului legal.

La 05 iulie 2016 societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016, și a indicat că nu este de acord conținutul acesteia, fiind încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural, concluziile expuse fiind în contradicție cu circumstanțele concrete și reale ale pricinii.

Susține că instanța de apel nu a examinat cererea de repunere în termen conform situației existente de fapt și a argumentelor invocate de către apelant, iar reieșind din prevederile art.13 al Convenției CtEDO recurentului i s-a încălcat dreptul al un recurs efectiv, art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 5 Codul de procedură civilă.

Indică recurentul că cu hotărîrea instanței de fond a făcut cunoștință la 26 iunie 2016, în urma recepționării acesteia de la societatea pe acțiuni „Alet”, iar acest fapt îl îndreptățește să ceară repunerea în termen, dat fiind faptul că nu a cunoscut motivele hotărîrii contestate.

Consideră că prin soluția emisă de către instanța de apel i se încalcă greva principiul accesului liber la justiție și dreptul la un proces echitabil

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Potrivit scrisorii de comunicare a Curții de Apel Chișinău (f.d.95), încheierea a fost expediată în adresa participanților la proces la 10 iunie 2016, însă la materialele dosarului nu există dovada legală de recepționare, astfel instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul declarat la 05 iulie 2016 este depus în termen.

Examinînd materialele dosarului în raport cu argumentele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din 09 iunie 2016 din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Materialele dosarului atestă că, la 01 februarie 2016 instanța de fond a pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești pe cauza dată, tot la aceeași dată a expediat dispozitivul părților prin aviz, *recepționat de către societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” la 04 februarie 2016 (f.d.47).*

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Apelantul care, din motive întemeiate, a omis termenul de apel poate fi repus în termen, dacă prezintă probele care dovedesc imposibilitatea depunerii apelului (art. 116 alin.(1), (3) Codul de procedură civilă).

Astfel, recurentul-apelant urma a declara apel în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, **adică pînă la 01 martie 2016**, inclusiv și nicidecum la 31 mai 2016, cu omiterea neîntemeiată a acestuia, fapt care conchide că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016 este una legală și întemeiată.

Respectiv, conform prevederilor art. 116 Codul de procedură civilă repunerea în termen este posibilă în caz dacă se depune cerere de către persoana, care a omis acest termen din motive întemeiate cu anexarea probelor, ce argumentează această cerere.

La caz, apelantul nu a prezentat careva probe temeinice și veridice, care să corespundă realității, în vederea motivării omiterii termenului de apel, or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Codul de procedură civilă fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Referitor la argumentul recurentului precum a făcut cunoștință cu hotărârii primei instanțe la 26 mai 2016, instanța îl respinge ca neîntemeiat și declarativ, or la materialele dosarului există dovada recepționării a societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” și anume a unui angajat pe nume Bajurean, care a recepționat contra semnătură dispozitivului hotărârii din 01 februarie 2016.

Potrivit art. 100 alin.1) Codul de procedură civilă cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Astfel, cu certitudine se denotă faptul că instanța a respectat prevederile legale și a expediat prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire și a comunicat dispozitivul hotărârii părții care a lipsit la pronunțare, prin urmare societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” a cunoscut cel puțin din 04 februarie 2016 despre soluția emisă de către instanța de fond.

Deci, motivele invocate de către recurent nu întrerupe termenul de declarare a apelului, or art. 362 alin. (2) Codul de procedură civilă, stabilește temeiuri de întrerupere a termenului de apel, astfel motivul vizat nu este prevăzut în această normă.

În asemenea circumstanțe, neepuizând calea de atac permisă de lege, se prezumă că părțile au fost de acord cu soluția instanței de fond, admitând în mod tacit efectele actului de dispoziție judecătorească.

Potrivit jurisprudenței CtEDO Contestația poate avea, ca obiect atât existența dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile de exercitare (*Bentham împotriva Țărilor de Jos*, pct. 32).

Dreptul de acces la instanță trebuie să fie „concret și efectiv” (*Bellet împotriva Franței* pct. 38). Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ „să beneficieze de a posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale” (*Bellet împotriva Franței*, pct. 36; *Nunes Dias împotriva Portugaliei* (dec.) în privința normelor privind citarea de a compărea în instanță].

Legislația referitoare la formalitățile și termenele care trebuie respectate. Pentru a formula un recurs vizează asigurarea bunei administrări a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice (*Cañete de Goñi împotriva Spaniei*, Astfel, reglementarea în cauză sau aplicarea acesteia nu trebuie să împiedice justițiabilul să se prevaleze de o cale de atac disponibilă [*Miragall Escolano și alții împotriva Spaniei*].

Soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (cazul *Van Hani versus Germania* nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Astfel, recurentul prin lege a fost obligat să respecte termenul legal de contestare a hotărîrii cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, termen prevăzut de art. 362 alin.1) Codul de Procedură Civilă.

Instanța de recurs notează că, instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată de societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto” deoarece apelantul a omis termenul legal de contestare a hotărîrii judecătorești, precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

În această privință, Colegiul de asemenea menționează că, prin prisma jurisprudenței CEDO (Cauza *Melnic împotriva Republicii Moldova* (Hotărârea din 14 noiembrie 2006), Cauza *Ceachir împotriva Republicii Moldova* (Hotărârea din 15 ianuarie 2008), neprezentarea de către instanța de judecată a motivelor pentru repunerea apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 din CEDO.

De asemenea dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor *restricții legitime*, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit*, pct. 51 -52).

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2016, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel declarată de societatea pe acțiuni „Institutul pentru Proiectări Drumuri Auto”.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari